

๕๔

งานวิจัยและนิตการ
 กองการเจ้าหน้าที่
 รับที่ 156
 วันที่ 31 ต.ค. 2546
 เวลา 11-15 น.

งานประชาสัมพันธ์
 รับที่ 1856 โทร. 1330 น.
 วันที่ 30 ต.ค. 2546

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักส่งเสริมและพัฒนาฯ โทร. 02 2460025 ต่อ 512

ที่ ศษ 0509.6(7) ๒250

วันที่ ๑๘ ตุลาคม 2546

อธิการบดี
 วันที่ 31 ต.ค. 2546

เรื่อง การปฏิบัติราชการชดใช้ทุนลาศึกษาภายในประเทศ

หน้าซอง
 4 พ.ย. 2546

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่โจ้
 รับที่ 5040
 วันที่ 31 ต.ค. 2546
 เวลา ๑.๐๐ น.

ตามที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้มีหนังสือ ที่ ทม 1407.7/3642 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2546 ขอรื้อเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการชดใช้ทุนกรณี นายพิสิทธิ์ กลิ่นขจร ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ 5 สังกัดภาควิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร ซึ่งได้ลาศึกษาต่อภายในประเทศเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2541 ตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2527 โดยในระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ผู้ลาศึกษาจะต้องปฏิบัติราชการชดใช้ทุนเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของเวลาที่ใช้ในการศึกษา หรือกรณีไม่ปฏิบัติราชการชดใช้ทุนตามสัญญาต้องชดใช้เงินเดือน ทุน และเงินอื่นที่ได้รับระหว่างลาศึกษาและเบี้ยปรับอีกสองเท่า และนายพิสิทธิ์ กลิ่นขจร ได้สำเร็จการศึกษาและรายงานตัวกลับมาปฏิบัติราชการชดใช้ทุนตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2544

ต่อมานายพิสิทธิ์ กลิ่นขจร ได้มีหนังสือ ที่ ทม 1405.3/198 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2546 ขอเปลี่ยนแปลงสัญญาลาศึกษาเนื่องจากเห็นว่าสัญญาลาศึกษาขัดแย้งกับระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้ผู้ลาศึกษาจะต้องปฏิบัติราชการชดใช้ทุนเป็นเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา หรือกรณีไม่ปฏิบัติราชการชดใช้ทุนตามสัญญาต้องชดใช้เงินเดือน ทุน และเงินอื่นที่ได้รับระหว่างลาศึกษาและเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของเงินที่ได้รับ มหาวิทยาลัยแม่โจ้จึงขอรื้อว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญาได้หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว ขอเรียนว่า จากข้อเท็จจริงนายพิสิทธิ์ กลิ่นขจร ได้ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศระดับปริญญาโทเป็นเวลา 2 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2541 ถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2543 และมีการขยายระยะเวลาการศึกษาต่อไปอีกจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 และได้สำเร็จการศึกษาและรายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2544 ซึ่งเป็นการอนุมัติให้ลาศึกษาคตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2527 และในระหว่างที่ลาศึกษาอยู่นั้นได้มีระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 ใช้บังคับแทน ซึ่งตามข้อ 21 แห่งระเบียบดังกล่าว ให้ถือว่าข้าราชการผู้ได้รับอนุมัติให้ศึกษาคตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2527 เป็นผู้ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาคตาม

ระเบียบนี้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยข้อกฎหมายว่า ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อ
 ภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบระเบียบ ก.ม. ว่าด้วย การให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษา
 ต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 ใช้บังคับและยังคงศึกษาอยู่ในวันที่ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับ ข้าราชการผู้นั้น
 จะต้องปฏิบัติราชการหรือจ่ายเบี้ยปรับเพื่อชดใช้ทุนเป็นจำนวน 1 เท่า ตามข้อ 12 และข้อ 15 ของระเบียบ
 ก.ม. ว่าด้วย การให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 แม้จะยังมีได้
 แก่ใจสัญญาให้สอดคล้องกันก็ตาม และมีข้อสังเกตว่าเพื่อมิให้มีปัญหาในอนาคตในการปฏิบัติตามสัญญา
 ควรให้มหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัด แก่ใจสัญญาของข้าราชการที่ได้รับอนุมัติไปศึกษาต่อ
 ภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อ
 ภายในประเทศ พ.ศ.2542 ใช้บังคับและยังคงศึกษาอยู่ให้สอดคล้องกันด้วย

ก.ม. จึงมีมติให้มหาวิทยาลัยและสถาบันแก่ใจสัญญาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ
 กฤษฎีกาปรากฏตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ ศธ 0509.6(7)/ว 228 ลงวันที่ 5
 กันยายน 2546 ที่แนบมาพร้อมนี้

ดังนั้น กรณีที่หารือมหาวิทยาลัยแม่โจ้จึงต้องแก้ไขสัญญาให้นายพิสิทธิ์ กลิ่นขจร ตามมติ

ก.ม. ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

①

เรียน ผอ.สอ.

เพื่อแจ้งความทราบแก่ผู้เกี่ยวข้อง

ขอเรียนแจ้งว่า ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อ

ภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับ

คือ

ก.ม. 2542

②

1. เพื่อขอตรวจสำเนาเอกสารของ ก.ม. 2542

2. เพื่อขอตรวจสำเนาหนังสือทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง

เพื่อทราบและแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง
 เพื่อทราบด้วย

สุวิมล

31 ต.ค. 46

(นายโอภาส เจียววิชัย)

รักษาการที่ปรึกษาด้านระบบบริหาร

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ดำเนินการตั้งแถว

3/1 ต.ค. 2546

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะฯ โทร. 512

ที่ ทม 0202.6(7)/ว ๔๒๘

วันที่ ๕ กันยายน 2546

เรื่อง หารือสัญญาการศึกษาของข้าราชการที่ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศ

เรียน (แจ้งท้ายสำเนา)

ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1 คณะที่ 2 และคณะที่ 8) ได้พิจารณาสัญญาการศึกษาของข้าราชการที่ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศ ตามระเบียบตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2527 และยังคงศึกษาอยู่ ก่อนที่ระเบียบ ก.ม. ว่าด้วย การให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 ใช้บังคับ โดยวินิจฉัยว่า ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 ใช้บังคับ โดยยังคงศึกษาอยู่ในวันที่ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับ ข้าราชการผู้นั้นจะต้องปฏิบัติราชการหรือจ่ายเบี้ยปรับเพื่อชดใช้ทุนเป็นจำนวน 1 เท่า ตามข้อ 12 และข้อ 15 ของระเบียบ ก.ม. ว่าด้วย การให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 แม้จะยังมีได้แก้ไขสัญญาให้สอดคล้องกันก็ตาม และมีข้อสังเกตว่า เพื่อมิให้มีปัญหาในอนาคตในการปฏิบัติตามสัญญา ควรให้มหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัด แก้ไขสัญญาของข้าราชการที่ได้รับอนุมัติไปศึกษาต่อภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 ใช้บังคับและยังคงศึกษาอยู่ให้สอดคล้องกันด้วย

ก.ม. ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้มหาวิทยาลัยและสถาบันแก้ไขสัญญาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังรายละเอียดฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 417/2546 ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าวต่อไป

(ศาสตราจารย์สมศักดิ์ จักรโหวงส์)

รักษาราชการแทนรองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
ปีที่..... ๒๕๕๓
วันที่..... ๑๑ / ๑๒ / ๕๖
เวลา..... ๑๕:๕๖ น. บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ นร ๐๕๐๑/ ๐๕๗/๕

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร
ที่..... 5203
วันที่..... 11 ส.ย. 2546
เวลา..... 17.20

เรื่อง ขอรหัสสัญญาการศึกษาของข้าราชการที่ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศ
เรียน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๑/ป ๓๒๐๗
ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา เรื่อง การชดใช้ทุนของข้าราชการ
ทบวงมหาวิทยาลัยที่ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศก่อนระเบียบ ก.ม. ว่าด้วย
การให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒
มีผลใช้บังคับ

ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ขอรหัสปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาการศึกษา
ของข้าราชการที่ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาได้ขอให้
ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๘) ได้พิจารณา
ข้อหาดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วย
อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔

ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๐๗๕๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๐๗๕๒

www.krisdika.go.th

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการ

นำส่ง (ลาศึกษาต่อ) ขอรหัสสัญญาการศึกษา

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การชดใช้ทุนของข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยที่ขอลาไปศึกษาต่อภายในประเทศ
ก่อนระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อ
ภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ

ทบวงมหาวิทยาลัย มีหนังสือ ที่ ทม ๐๒๐๒.๖(๗)/๑๔๒๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์
๒๕๔๖ ขอหารือข้อกฎหมายสรุปความได้ดังนี้

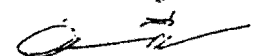
๑. เดิมทบวงมหาวิทยาลัยได้ใช้ระเบียบทบวงมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการให้ข้าราชการ
ทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๗ ในการอนุมัติให้ข้าราชการลาศึกษา
และระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ต้องปฏิบัติราชการชดใช้ทุนเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของเวลา
ที่ใช้ในการศึกษา หรือกรณีไม่ปฏิบัติราชการชดใช้ทุนตามสัญญาต้องชดใช้เงินเดือน ทุน และเงินอื่น
ที่ได้รับระหว่างลาศึกษาและเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินดังกล่าว

๒. ต่อมา ระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อ
ภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศใช้บังคับ และกำหนดให้ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษา
ต้องปฏิบัติราชการชดใช้ทุนเป็นเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา หรือกรณีไม่ปฏิบัติราชการ
ชดใช้ทุนตามสัญญาต้องชดใช้เงินเดือน ทุน และเงินอื่นที่ได้รับระหว่างลาศึกษาและเบี้ยปรับ
อีกหนึ่งเท่าของเงินดังกล่าว

๓. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เคยขอหารือกรณีของนางเบญจมาพร นุชน้อย
นักวิชาการศึกษา ๕ สังกัดสำนักทะเบียนและวัดผล โดยทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า นางเบญจมาพร
ซึ่งได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อภายในประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๒
ตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการให้ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ
พ.ศ. ๒๕๒๗ และได้รายงานตัวกลับเข้าปฏิบัติราชการเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๒ เนื่องจากเรียนครบ
หน่วยกิตรายวิชาเรียน (ข้อเขียน) แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาโดยอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์
ต่อมานางเบญจมาพร สอบผ่านวิทยานิพนธ์และสำเร็จการศึกษาเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๒
ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากระเบียบ ก.ม. ปี ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับแล้ว นั้น เป็นผู้ยังคงศึกษาอยู่ในระหว่าง
ระเบียบ ก.ม. ใช้บังคับ จึงถือว่าเป็นผู้ที่ได้ไปศึกษาต่อภายในประเทศตามนัยข้อ ๒๑ ของระเบียบ ก.ม.
ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ และจะต้อง
ปฏิบัติราชการชดใช้ทุนเป็นเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา แต่กระทรวงการคลังเห็นว่ากรณีของ
นางเบญจมาพร ได้รายงานตัวเข้ารับราชการอันถือได้ว่าได้เริ่มปฏิบัติการชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้
ในสัญญาแล้ว เมื่อสัญญากำหนดให้ข้าราชการชดใช้ไม่น้อยกว่าสองเท่าก็ต้องรับราชการชดใช้ให้ตรง
ตามที่สัญญากำหนด แม้ภายหลังจะมีระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
ไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศใช้บังคับ โดยปรับลดเงื่อนไขความรับผิดชอบก็ไม่ส่งผล
เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตามสัญญาที่ได้กระทำตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการให้ข้าราชการ
ทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๗ นางเบญจมาพร จึงต้องปฏิบัติราชการ
ชดใช้ทุนตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา ทบวงมหาวิทยาลัยไม่อาจแก้ไขสัญญาดังกล่าวได้

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๔๐๑/๐๔๗๓ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักงานกฤษฎีกา

(นางอรุณ เลื่อนฤกษ์)

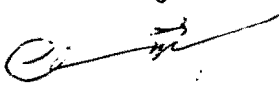
๔. สำนักงาน ก.พ. เคยตอบข้อหารือตามข้อ ๑๕ ของระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาข้าราชการพลเรือนโดยการให้ไปศึกษาเพิ่มเติมในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดว่า “ข้าราชการผู้ใดได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาเพิ่มเติมก่อนใช้ระเบียบนี้ให้เป็นอันใช้ได้และให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาเพิ่มเติมตามระเบียบนี้” ว่าหมายถึง การอนุมัติให้ข้าราชการไปศึกษาเพิ่มเติมในประเทศก่อนระเบียบ ก.พ. ประกาศใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการลาตามระเบียบนี้ สำหรับการทำสัญญาจะถือตามแบบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดไว้ ณ วันที่ทำสัญญา และมีผลบังคับใช้กับข้าราชการที่ลาศึกษาตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

เนื่องจากทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงการคลัง และสำนักงาน ก.พ. ซึ่งมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย มีความเห็นในการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอใช้ทุนของข้าราชการที่แตกต่างกับทบวงมหาวิทยาลัยจึงขอหารือว่า ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาก่อนระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศใช้บังคับ และยังคงศึกษาอยู่ จะต้องปฏิบัติราชการขอใช้เป็นเวลาสองเท่าของเวลาที่ลาศึกษาตามที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งถือปฏิบัติตามระเบียบทบวงมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการให้ข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๗ หรือเป็นระยะเวลาหนึ่งเท่าตามระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานกฤษฎีกา (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย) แล้ว มีความเห็นดังนี้

การที่ข้าราชการซึ่งได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต้องปฏิบัติราชการหรือจ่ายเบี้ยปรับเพื่อขอใช้ทุนแก่ทางราชการนั้น เป็นไปตามความผูกพันที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ข้าราชการผู้นั้นได้ให้ไว้แก่ทางราชการ การพิจารณาว่าข้าราชการดังกล่าวจะต้องขอใช้ทุนเพียงใด จึงต้องพิจารณาจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นสำคัญ แต่โดยที่สัญญาที่ทำขึ้นในกรณีนี้มิได้เกิดขึ้นจากการเจรจาตกลงกันของคู่สัญญา หากแต่เกิดขึ้นจากแนวนโยบายของรัฐซึ่งกำหนดขึ้นในรูปของระเบียบ สาระสำคัญของสัญญาได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว โดยที่คู่สัญญาฝ่ายที่เป็นข้าราชการ ไม่มีสิทธิที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ดังนั้น ในกรณีที่รัฐมีนโยบายในเรื่องเดียวกันเปลี่ยนแปลงไปโดยแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องใหม่ อันมีผลให้เงื่อนไขที่เคยกำหนดไว้เปลี่ยนแปลงไป จึงเป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องแก้ไขข้อกำหนดในสัญญาให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ดี โดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงด้วยว่าสัญญาที่ทำขึ้นในกรณีนี้ซึ่งเป็นไปตามแบบสัญญาที่กระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้นไว้ในข้อ ๑ มีข้อกำหนดว่า “ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับข้าราชการไปศึกษา” ที่ว่าใช้อยู่ในวันที่ทำสัญญาและที่จะมีประกาศใช้ขึ้นใหม่ และจะถือว่ากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่ทำขึ้น” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คู่สัญญาได้ตกลงกันแล้วที่จะให้ข้าราชการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้าราชการไปศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา และยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย ดังนั้น โดยผลของ

สำนักงานกฤษฎีกา

 (นาย...)
 วันที่ ๒๕/๑๒/๕๖

ข้อสัญญาดังกล่าว และข้อ ๒๑ ของระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒ ย่อมทำให้ระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งฉบับเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับและยังคงศึกษาอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับได้ทำขึ้น ข้าราชการผู้นั้นจึงต้องปฏิบัติราชการหรือจ่ายเบี้ยปรับเพื่อชดใช้ทุนเป็นจำนวนหนึ่งเท่าตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ ของระเบียบดังกล่าว แม้ว่าจะยังมีได้มีการแก้ไขสัญญาให้สอดคล้องกันก็ตาม

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๘) มีข้อสังเกตว่า แม้โดยผลของสัญญาข้อ ๑ จะทำให้ข้าราชการต้องปฏิบัติตามการชดใช้ทุนตามระเบียบใหม่ แต่เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามสัญญาต่อไปในอนาคต มหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการแก้ไขสัญญาของข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒ ใช้บังคับและยังคงศึกษาอยู่ในระหว่างที่ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับเสียให้สอดคล้องกัน

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รมเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๖

บันทึกการศึกษาต่อ (ส่งออก)/A-ข้อหาหรือลาศึกษาต่อ

* ข้อ ๒๑ ข้าราชการผู้ใดได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อภายในประเทศก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และยังคงศึกษาอยู่ในระหว่างที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อภายในประเทศตามระเบียบนี้

* ข้อ ๑๒ ให้มหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจัดให้ข้าราชการที่จะไปศึกษาต่อภายในประเทศทำสัญญาไปศึกษาต่อภายในประเทศ และทำสัญญาค้ำประกันตามแบบที่ทรงราชการกำหนด โดยให้ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อภายในประเทศกลับมาปฏิบัติราชการชดใช้เป็นเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

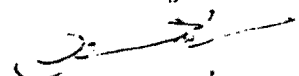
* ข้อ ๑๔ ข้าราชการผู้ใดไม่กลับมาปฏิบัติราชการตามสัญญา ชดใช้เงินให้แก่ทรงราชการ ดังนี้

(๑) ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อภายในประเทศโดยใช้เวลาในการปฏิบัติราชการเต็มเวลา ให้ชดใช้เงินเดือนทุน ที่ได้รับระหว่างที่ไปศึกษา และเงินอื่นใดที่ได้รับจากทรงราชการ ก็ให้ชดใช้เงินอีกจำนวนหนึ่งเท่ากับจำนวนเงินเดือน ทุน และเงินอื่นใดที่ได้รับจากทรงราชการดังกล่าวให้เป็นเบี้ยปรับแก่ทรงราชการอีกด้วย

(๒) ข้าราชการที่ไปศึกษาต่อภายในประเทศโดยใช้เวลาในการปฏิบัติราชการบางส่วน ให้ชดใช้เงินเดือนทุน ที่ได้รับระหว่างที่ไปศึกษา และเงินอื่นใดที่ได้รับจากทรงราชการ โดยคำนวณตามส่วนของระยะเวลาที่ไปศึกษากับให้ชดใช้เงินอีกจำนวนหนึ่งเท่ากับจำนวนเงินเดือน ทุน และเงินอื่นใดที่ได้รับจากทรงราชการดังกล่าวให้เป็นเบี้ยปรับแก่ทรงราชการอีกด้วย

ในกรณีที่ผู้ไปศึกษาต่อภายในประเทศกลับมาปฏิบัติราชการครบกำหนดตามสัญญา ก็ให้ลดจำนวนเงินที่จะต้องชดใช้ลงตามส่วน

สำนักงานกฤษฎีกา

(นายสุเทพ น้อยไพโรจน์)